

NANCY KARAGATSIDOU

Parents' Guide

Αγαπητοί γονείς, ο οδηγός αυτός δημιουργήθηκε με σκοπό να απαντήσει σε πιθανά ερωτήματα που έχετε αναφορικά με την εκμάθηση μίας ξένης γλώσσας. Οι απαντήσεις που σας παρέχουμε είναι αποτέλεσμα έρευνας στην επιστημονική βιβλιογραφία του χώρου μας, παράθεσης απόψεων από τους ειδικούς στον τομέα και προσωπικής μας τοποθέτησης επί των θεμάτων.

Τι σημαίνει να είναι κάποιος δίγλωσσος;

Εάν επρόκειτο να ορίσουμε την έννοια δίγλωσσος, θα θέλαμε να δανειστούμε τα λόγια του François Grosjean: "Δίγλωσσος είναι κάποιος που χρησιμοποιεί τακτικά δύο ή περισσότερες γλώσσες στην καθημερινότητα του". Ένα δίγλωσσο άτομο βέβαια, δεν χρησιμοποιεί και τις δύο γλώσσες με την ίδια συχνότητα, στο ίδιο περιβάλλον, για τους ίδιους σκοπούς ή με τα ίδια άτομα. Στην πραγματικότητα, χρησιμοποιεί την μία γλώσσα ή την άλλη ανάλογα με την περίπτωση στην οποία βρίσκει τον εαυτό του.

Ποια είναι τα οφέλη του να γνωρίζει κάποιος δύο ή περισσότερες γλώσσες;

Τα πλεονεκτήματα εκμάθησης ξένων γλωσσών είναι πολλαπλά. Η ικανότητα κάποιου να γνωρίζει ξένες γλώσσες αποτελεί ένα ευρέως αναγνωρισμένο -και ενίοτε αναγκαίο- προσόν για την προσωπική, κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη ενός ατόμου στην σύγχρονη πραγματικότητα. Ωστόσο, εξίσου σημαντική είναι η γνωστική ανωτερότητα που επίσης χαρακτηρίζει τα δίγλωσσα ή πολύγλωσσα άτομα. Τα παιδιά που μαθαίνουν μία ξένη γλώσσα παρουσιάζουν αυξημένη συνειδητοποίηση της λειτουργίας της γλώσσας, κριτική σκέψη, συγκρότηση της προσοχής τους, καθώς και μεγαλύτερη επικοινωνιακή συναίσθηση.

Γιατί είναι καλύτερο η εκμάθηση των αγγλικών να ξεκινά από μικρή ηλικία;

Τα μικρά παιδιά δεν έχουν σταματήσει να χρησιμοποιούν τους προσωπικούς έμφυτους μηχανισμούς γλωσσικής εκμάθησης για την πρόσκτηση της γλώσσας του σπιτιού και ανακαλύπτουν γρήγορα ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους ίδιους μηχανισμούς για να μάθουν να μιλούν αγγλικά. Μάλιστα, τα παιδιά στα οποία δίνεται η δυνατότητα να μάθουν να μιλούν μία ξένη γλώσσα όσο είναι ακόμη μικρά, φαίνεται πως χρησιμοποιούν τους ίδιους έμφυτους μηχανισμούς γλωσσικής εκμάθησης για όλη τους τη ζωή, για όποια άλλη γλώσσα επιχειρήσουν να μάθουν. Είναι πιο εύκολο να μάθουν να μιλούν την τρίτη, τέταρτη ή επιπλέον γλώσσα, απ'ότι ήταν να μάθουν την δεύτερη. Η άποψη λοιπόν ότι είναι δύσκολο να μάθουν να μιλούν αγγλικά εδραιώνεται στο μυαλό τους μόνο εάν εκφραστεί από ενήλικες, οι οποίοι πιθανόν να έμαθαν αγγλικά σε ακαδημαϊκό επίπεδο, σε μεγαλύτερη ηλικία, με χρήση βιβλίων γραμματικής.

Τα μικρά παιδιά που μαθαίνουν να μιλούν μία γλώσσα ασυναίσθητα, σε αντίθεση με τα μεγαλύτερα παιδιά και τους ενήλικες που τη διδάσκονται ενσυνείδητα, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να αποκτήσουν καλύτερη προφορά και να ταυτιστούν με τη γλώσσα και την κουλτούρα της. Όταν τα μονόγλωσσα παιδιά φτάσουν στην εφηβεία και αποκτήσουν συναίσθηση του εαυτού τους, η ικανότητά τους να μάθουν να μιλούν μια γλώσσα φθίνει και αισθάνονται ότι πρέπει να μάθουν αγγλικά μέσω προγραμμάτων βασισμένων σε γραμματικούς κανόνες. Η ηλικία κατά την οποία συντελείται αυτή η αλλαγή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το αναπτυξιακό επίπεδο καθώς και από τις απαιτήσεις της κοινωνίας στην οποία ζει κάθε παιδί.

Τα στάδια χρήσης της αγγλικής γλώσσας

Όταν ξεκινήσει να μιλά

Μετά από λίγο καιρό, ανάλογα με το πόσο συχνά αφιερώνεται χρόνος σε αυτές τις δραστηριότητες, κάθε παιδί αρχίζει να εκφέρει μεμονωμένες λέξεις ή σύντομες φράσεις στο πλαίσιο διαλόγου ή και σε ανύποπτο χρόνο. Το παιδί τις έχει απομνημονεύσει, μιμούμενο με ακρίβεια την προφορά, χωρίς να συνειδητοποιεί ότι ορισμένες αποτελούνται από περισσότερες από μία λέξεις. Αυτό το στάδιο διαρκεί για κάποιο διάστημα κατά το οποίο το παιδί αφομοιώνει περισσότερα στοιχεία και τα χρησιμοποιεί στο διάλογο, πριν να είναι σε θέση να παράγει τις δικές του φράσεις.

Η «σιωπηλή περίοδος»

Όταν τα μωρά μαθαίνουν τη γλώσσα τους, διανύουν μια «σιωπηλή περίοδο» κατά την οποία κοιτούν, ακούν και ενδεχομένως επικοινωνούν με εκφράσεις του προσώπου ή με κινήσεις πριν αρχίσουν να μιλούν. Όταν τα μικρά παιδιά ξεκινήσουν να μαθαίνουν Αγγλικά, ενδεχομένως να προκύψει μια παρόμοια «σιωπηλή περίοδος» επικοινωνίας και κατανόησης πριν προφέρουν έστω και μία αγγλική λέξη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι γονείς δεν πρέπει να πιέσουν το παιδί να συμμετάσχει σε διάλογο αναγκάζοντάς το να επαναλάβει λέξεις. Οι διάλογοι θα πρέπει να είναι μονομερείς, δίνοντας έτσι ευκαιρίες στο παιδί να αφομοιώσει στοιχεία της γλώσσας.

Διαμόρφωση δεξιοτήτων στην αγγλική γλώσσα

Σταδιακά τα παιδιά σχηματίζουν φράσεις που αποτελούνται από μία λέξη που έχουν αποστηθίσει και στην οποία προσθέτουν λέξεις από το λεξιλόγιό τους ή μεμονωμένες φράσεις που έχουν αποστηθίσει, στις οποίες προσθέτουν δικά τους στοιχεία. Ανάλογα με τη συχνότητα που έρχονται σε επαφή με την αγγλική γλώσσα και την ποιότητα της σχετικής εμπειρίας, τα παιδιά αρχίζουν σταδιακά να σχηματίζουν ολοκληρωμένες προτάσεις.

Κατανόηση και ομιλία

Η κατανόηση πάντα υπερτερεί της ομιλίας και δεν θα πρέπει να υποτιμάται η ικανότητα των μικρών παιδιών να αντιλαμβάνονται νοήματα, διότι έχουν συνηθίσει να καταλαβαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού από τα συμφραζόμενα. Παρόλο που ενδεχομένως να μην καταλαβαίνουν όλα όσα ακούν στη γλώσσα αυτή, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα - δηλαδή καταλαβαίνουν ορισμένες λέξεις-κλειδιά και αποκωδικοποιούν τα υπόλοιπα με τη βοήθεια διαφόρων στοιχείων προκειμένου να βγάλουν το νόημα. Με την ανάλογη παρότρυνση, γρήγορα αξιοποιούν την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα για να ερμηνεύσουν το νόημα και στα αγγλικά. Στη συνέχεια, και σταδιακά, η ομιλία τους αναπτύσσεται σε μικρές προτάσεις και διαλόγους ώπου τελικά τα παιδιά μπορούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο σε μία συζήτηση και να εκφέρουν ολοκληρωμένες ιδέες στα αγγλικά.

Πώς αντιμετωπίζουμε τα λάθη των παιδιών;

Δεν πρέπει να λέμε στα παιδιά ότι έκαναν λάθος, διότι κάθε διόρθωση ενεργεί άμεσα ως αντικίνητρο. Τα λάθη μπορεί να γίνονται στη διαδικασία κατανόησης των κανόνων γραμματικής της Αγγλικής ή στην προφορά. Το 'I goed' όμως, γρήγορα θα απαντά 'yes, you went' ή αν ο ενήλικας ακούσει 'zee bus' και επαναλάβει λέγοντας 'the bus'. Τα παιδιά, όπως και όταν μαθαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού, αν τους δοθεί η ευκαιρία να ακούσουν τον ενήλικα να επαναλαμβάνει το ίδιο στοιχείο της γλώσσας σωστά, θα διορθωθούν κάποια στιγμή από μόνα τους.

I'M BILINGUAL

What's your super power?

Θα μπορεί το παιδί μου να μιλάει εξίσου καλά και τις δύο γλώσσες;

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, ένα δίγλωσσο άτομο χρησιμοποιεί την μία ή την άλλη γλώσσα αναλόγως την περίπτωση, τον σκοπό και το άτομο με το οποίο συνομιλεί. Ως αποτέλεσμα, και δεδομένου ότι ένα δίγλωσσο άτομο προσαρμόζεται στις ανάγκες τις κάθε γλώσσας, θα ήταν σφάλμα να συγκρίνουμε τις επιδόσεις του στην ξένη γλώσσα με την μητρική. Ωστόσο, η ποιοτική εκμάθηση της γλώσσας και η έκθεση ενός ατόμου σε αυτήν θα του επιτρέψουν να κατανοεί και να ομιλεί στην ξένη γλώσσα σε ένα εξαιρετικά ανεπτυγμένο επίπεδο.

Πώς μπορώ να ενισχύσω την μάθηση του παιδιού μου;

Είτε είστε χρήστες της αγγλικής γλώσσας είτε όχι, μπορείτε να υποστηρίξετε το παιδί σας στην διαδικασία μάθησης

- υιοθετώντας μία θετική στάση απέναντι στην αγγλική γλώσσα γενικότερα
- ενθαρρύνοντας το παιδί σας να σας μιλήσει για όσα έμαθε στο μάθημα, ή ακόμη και να σας βοηθήσει να μάθετε νέα πράγματα στα αγγλικά που ενδεχομένως δεν γνωρίζετε
- επαινώντας το παιδί σας για τις κατακτήσεις του στην γνώση
- παροτρύνοντας το παιδί σας να εκτίθεται στην αγγλική γλώσσα και εκτός των ορίων του μαθήματος
- διαβάζοντας άρθρα και μελέτες σχετικά με την εκμάθηση της γλώσσας και την ψυχολογία των παιδιών
- ζητώντας συμβουλές από τον εκπαιδευτικό σας για τυχόν απορίες ή ανησυχίες που έχετε